

MICHELIN

Sztokholm

ERGO
HESTIA®

*Udany
Weekend*

Tytuł:	Sztokholm – Udany Weekend
Tytuł oryginału:	Stockholm. Week-end
Polska wersja	
Koncepcja serii „Udany Weekend”:	Marzena Daszewska, Tomasz Ostrowski
Redaktor prowadzący:	Agnieszka Krawczyk
Tłumaczenie:	Justyna Nowakowska, Ewa Poniedziałka
Redakcja:	Barbara Faron
Korekta:	Emilia Osowska
Koncepcja graficzna:	Marzena Daszewska, Paweł Kosmalski
Redakcja techniczna map:	Dawid Kwoka
Skład:	MSP Studio Magdalena Suchy-Polańska
Fotoedycja:	Dawid Kwoka
Zdjęcie na okładce:	jovannig / Fotolia.com

Wszelkie prawa zastrzeżone. Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości lub fragmentu niniejszej publikacji w jakiegokolwiek postaci jest zabronione. Wykonywanie kopii metodą kserograficzną, fotograficzną, a także kopiowanie książki na nośniku filmowym, magnetycznym lub innym powoduje naruszenie praw autorskich niniejszej publikacji.

Wszystkie znaki występujące w tekście są zastrzeżonymi znakami firmowymi bądź towarowymi ich właścicieli.

Autor oraz wydawnictwo Helion dołożyli wszelkich starań, by zawarte w tej książce informacje były kompletne i rzetelne. Nie biorą jednak żadnej odpowiedzialności ani za ich wykorzystanie, ani za związane z tym ewentualne naruszenie praw patentowych lub autorskich. Autor oraz wydawnictwo Helion nie ponoszą również żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikłe z wykorzystania informacji zawartych w książce.

Wydawnictwo Helion
ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice
tel.: 32 2309863
e-mail: redakcja@bezdroza.pl
Księgarnia internetowa: <http://bezdroza.pl>

Drogi Czytelniku!

Jeżeli chcesz ocenić tę książkę, zajrzyj pod adres:

<http://bezdroza.pl/user/opinie/?beszt1>

Możesz tam wpisać swoje uwagi, spostrzeżenia, recenzję.

Wydanie I
ISBN: 978-83-246-8619-3

Copyright © Le Guide Vert Michelin – Michelin & cie
Le Guide Vert Michelin, 46, avenue de Breteuil, 75324 Paris Cedex 07
Copyright © for the Polish Edition by Helion S.A., 2014

- **Kup książkę**
- **Poleć książkę**
- **Oceń książkę**
- **Księgarnia internetowa**
- **Lubię to!**
- **Nasza społeczność**

Sztokholm

© SergeyNI / Fotolia.com

*Udany
Weekend*

Kup książkę

Poleć książkę

Gamla Stan (Stare Miasto) ★★★

Gamla Stan, przypominające muzeum pod gołym niebem, jest rajem dla turystów pieszych. Przejście mostu Riksbron lub Vasabron przypomina podróż w czasie – bo oto za nimi oczom zwiedzającego ukazują się wąskie ulice otoczone zabytkowymi domami z czasów świetności Hanzy. Trzy główne ulice: Stora Nygatan, Österlånggatan i przede wszystkim Västerlånggatan, biegnące w kierunku południowego krańca starówki, pełne są urokliwych sklepików (z dziełami sztuki, antykami, ubraniami, zabawkami), kawiarni z przytłumionym światłem i przypominających tawerny restauracji, z których część urządzona jest w średniowiecznych piwnicach.

Usytuowanie

Dojazd: 🚗 Gamla Stan. Na południe od Pałacu Królewskiego, szeroki plac Slottsbacken (na zachód od niego wznosi się Storkyrkan) prowadzi na most Skeppsbron (plan dzielnicy poniżej, mapa okładowa D 5–6).

Warto wiedzieć: Najpopularniejsza wśród turystów jest ulica Västerlånggatan. Warto z niej zbiec i zapuścić się w uliczki położone we wschodniej części starówki, za zamkiem.

Tło historyczne

Stare Miasto obejmuje **Stadsholmen** – kolebkę miasta, **Riddarholmen** z gmachami sądów, wysepkę **Helgeandsholmen** niemal w całości zapełnioną budynkami Parlamentu i **Strömsborg**, małą wyspę niezamieszkaną jeszcze w XVIII w. Pierwsze miejskie mury obronne (1250) zostały zbudowane w formie prostego kamiennego muru i nadały miastu charakterystyczny kształt serca. Wznosiły się one wokół obszaru, którego granice stanowiły **Österlånggatan** i **Västerlånggatan**, czyli dwie Długie Ulice. Pod koniec XIV w. stary mur zastąpiono nowym, a Długie Ulice znalazły się wewnątrz murów obronnych. Centrum handlu z zagranicą mieściło się na południowym krańcu nabrzeża **Skeppsbron**. Handlowano tu przede wszystkim miedzią i żelazem, które ważono na **Järntorget** (Plac Żelaza). Towary przeznaczone na eksport ładowano następnie na statki w porcie Kornhamn (obecnie **Kornhamnstorg**) od strony wyspy otoczonej wodami jeziora Melar. Miasto z labiryntami wąskich uliczek, wzdłuż których w minionych wiekach wznosiły się drewniane domy, kilkakrotnie było niszczone przez pożary.

Obecny wygląd starówki ze względnie prostymi ulicami jest wynikiem przebudowy po wielkim pożarze w 1625 r. Na wielu posesjach zachowały się jednak fundamenty bądź piwnice nawet z XIV w. Elewacje najstarszych domów – a dokładnie drewniane belki w ścianach – spinają żelazne krzyże. Fasady dużej ilości domów kryją fascynujące detale: gzymsy, rzeźby lub dekoracje malarskie. Mieszczą się one z reguły na wysokości pierwszego piętra i wyżej. Partery wielu domów dostosowano do aktualnych potrzeb – znajdują się w nich sklepy, galerie sztuki, zakłady

Starówka

gastronomiczne. Na poziomie chodników dalej leżą głązy, chroniące niegdyś przejeżdżające wozy przed uszkodzeniem. Przez wieki Sztokholm był kojarzony ze Stadsholmen. Jeszcze po II wojnie światowej mieszkali tu „zwyčajni” ludzie, tj. robotnicy, właściciele małych sklepów, rzemieślnicy. Co ciekawe, nowym bogatym właścicielom nie przeszkadzały wcale skromne rozmiary mieszkań. Liczy się lokalizacja, a co za nią idzie – status.

Zwiedzanie

Slottsbacken (Wzgórze Zamkowe)

Strome zbocze Wzgórza Zamkowego schodzi aż do brzegu i jest doskonałym punktem widokowym, z którego można podziwiać okazałe muzea położone po drugiej stronie kanału. Królewski architekt Nikodem Tessin (młodszy) zaprojektował dla siebie elegancki **Tessinska palatset (pałac Tessinów)** wznoszący się na wprost Pałacu Królewskiego. Rezydencja ta miała stanowić część zespołu budynków rozmieszczonych wokół zamku, ale niekończące się wojny toczone przez Karola XII zaprzęczyły szanse na realizację projektu. Pałac Tessinów jest obecnie oficjalną siedzibą władz regionu Sztokholm. Nad brzegiem stoi słynny **pomnik Gustawa III**, wykonany przez Sergela.

Skeppsbron

Przez wieki nabrzeże Skeppsbron było wizytówką Sztokholmu i zarazem stanowiło pierwszy widok na miasto, jaki ukazywał się oczom podróżnych przyplwających do miasta na pokładach statków. Obecnie natomiast jest to jedna z najpopularniejszych arterii, łącząca dzielnice północne z południowymi. Okazałe budowle wznoszące się nad brzegiem wody w większości powstały w XVII i XVIII w., a zatem w okresie, kiedy wznosili tutaj swoje domy bogaci kupcy, zwani „arystokracją z Skeppsbron”.

Storkyrkan (Katedra) ★★

🚗 **Gamla Stan. Dojście przez Trångsund** – tel.: 723 30 16 – www.stockholmsdomkyrkoforsamling.se – VII–VIII: 9.00–18.00 (weekendy 9.00–16.00); pozostała część roku: 9.00–16.00 – 40 SEK (dzieci i młodzież do 18. roku życia wstęp wolny). Zwiedzanie z przewodnikiem w języku angielskim w śr. o 10.15 i czw. o 9.15.

Wielki Kościół, w którym na przestrzeni wieków odbywały się królewskie zaślubiny i koronacje, był w średniowieczu jedynym kościołem parafialnym w mieście. Nominalnym patronem świątyni jest św. Mikołaj (St Nikolai). Być może budowę pierwszego kościoła w tym miejscu zarządził już Birger Jarl. W każdym

Uliczka wiodąca do Storkyrkan

Storkyrkan, katedra w Sztokholmie

razie przybytek wspomniany został w dokumentach już w roku 1279. Świątynia została konsekrowana w 1306 r. i była systematycznie rozbudowywana; w latach 1408–09 dwukrotnie powiększono jej powierzchnię. Obecny wygląd oddaje stan z końca XV w. Wiele średniowiecznych rzeźb i ołtarzy usunięto w czasach reformacji. W celu dopasowania architektury kościoła do wyglądu pobliskiego Pałacu Królewskiego, ok. 1740 r. zewnętrzne elewacje zostały wzbogacone o barokową fasadę i wieżę z latarnią.

Wygląd **wnętrza** jest natomiast efektem kilkakrotnych przebudów, podejmowanych na przestrzeni XIV i XV w. Okazały obiekt w stylu późnego gotyku, z masywnymi filarami z czerwonej cegły podtrzymującymi wysokie sklepienie gwiaździste, posiada wspaniałe barokowe wyposażenie. Pochodząca z ok. 1700 r. **ambona** i część północnej **trybuny** (1686) ze złożonymi dekoracjami są dziełem słynnego Burchardta Prechta – niemieckiego imigranta, który wykonał również **królewskie ławy** na podstawie rysunków Tessina (młodsze).

Za królewską ławą od strony południowej znajduje się zabawna **rzeźba** (1933) wykonana przez **Carla Millesa**, upamiętniająca trzy pokolenia rodu Tessinów. Wspaniały **ołtarz**, wykonany ze srebra, hebanu i kości słoniowej, pochodzi z ok. 1640 r.

Najbardziej okazałym dziełem sztuki jest niezwykła grupa rzeźb wykonana z drewna, przedstawiająca **św. Jerzego walczącego ze smokiem** ★★★, upamiętniająca zwycięstwo Szwedów nad Duńczykami (smok symbolizuje tych ostatnich) w bitwie pod Brunkebergiem w 1471 r. Powstała w Sztokholmie w latach 1483–98 dzieło autorstwa **Bernta Notkego**, mistrza rzeźbiarskiego z Lubeki, jest uznawane za jedno z arcydzieł średniowiecznej rzeźby w Europie Północnej. Naszyjnik smoka powstał z poroża łosia; obok postaci św. Jerzego (Sten Sture) widoczna jest sylwetka księżniczki (Sztokholm), stojącej na podstawie w formie zamku zwieńczonego pinaklami. Rzeźba powstała na zamówienie samego regenta **Stena Sture Starszego**. Na południowej ścianie niedaleko wejścia znajduje się inne interesujące dzieło – malowidło zatytułowane *Vädersolstavlan* (1535), przedstawiające Sztokholm i niebo nad miastem, na którym widoczne jest zjawisko tzw. **słońca pozornego**; kopia prezentowana jest w Muzeum Średniowiecznego Sztokholmu.

Święty Jerzy walczący ze smokiem

Stortorget (Rynek) ★

Sercem starego Sztokholmu jest położony w najwyższym miejscu na wyspie Stortorget, czyli dosłownie „Wielki Rynek” (po polsku nazywany raczej „Głównym”), na którym miało miejsce wiele historycznych wydarzeń. W średniowieczu był on gwarnym placem handlowym, na którym brały swój początek ścieżki przemierzane przez tragarzy przeladujących towary między statkami pływającymi po Bałtyku i po jeziorze Melar. Plac był też miejscem egzekucji, a 8 listopada 1520 r. duński król Chrystian II urządził rzeź szwedzkiej szlachty, zwaną **krwawą łaźnią sztokholmską** (zob. ramka poniżej). Miała tu też miejsce farsa z udziałem Pedera Sunnanvädera i mistrza Knuta, którzy sprzeciwili się Gustawowi Wazie i jego walce z Kościołem (obu w łańchmanach puszczono tyłem na wychudzonych koniach, by ściąć ich później w Uppsali). W zwykłe dni też nie brakowało tu atrakcji dla gapiów. Stał tu tzw. *skampåle*, rodzaj pręgierza, ale niezupełnie. *Skam* znaczy po szwedzku „wstyd”, a przymocowanie do słupa skazanej osoby za obrozę założoną jej na szyję wystarczyło nieraz za całą karę. Czasami bowiem zdarzało się, że delikwentowi obcinano jeszcze ucho bądź nos.

Krwawa łaźnia sztokholmska

Arcybiskup Uppsali Gustaw Trolle zażądał od duńskiego króla Chrystiana II, by ukarał zwolenników zmarłego regenta Stena Sture Młodsze. Wdowa po regencji, pragnąca chronić pamięć o mężu i członków szwedzkiego stronnictwa narodowego, których nazwiska nieopatrznie ujawniła, oskarżyła kler o odpowiedzialność za bunt spowodowany wymuszeniami łapówek. Król ogłosił opozycjonistów heretykami i polecił ich aresztować w czasie swojej koronacji 3 listopada 1520 r. Egzekucję wykonano 8 listopada na rynku, będącym wówczas placem targowym. Wśród straconych był Eryk Waza, ojciec przyszłego króla Gustawa I, oraz jego zięć Joachim Brahe. „Nie kierujemy się dobrocią; najskuteczniejszymi metodami są te, które uderzają w ciała” – miał powiedzieć król do Erazma z Rotterdamu. Gustaw Waza skorzystał z tej lekcji, stając na czele powstania w regionie Dalarna i w konsekwencji późniejszych zdarzeń umożliwiających obalenie Chrystiana II.

© Anka Kasper / Dreamstime.com

Urokliwy zaułek na starówce

Ozdobę placu stanowią eleganckie fasady domów z XVII i XVIII w.

Rynek tętni życiem zwłaszcza w czasie **bożonarodzeniowego kiermaszu** odbywającego się na początku grudnia, kiedy to zmarznięci gapie i turyści spacerujący między kramami bronią się przed chłodem, popijając grzane wino (*glögg*).

Börsen (Giełda)

Budynek giełdy jest wielkim gmachem w stylu późnego rokoka, zbudowanym w 1776 r. na miejscu starego ratusza. To tutaj odbywają się regularne spotkania 18 członków Akademii Szwedzkiej, powołanej do życia przez króla Gustawa III w 1786 r. Tutaj też, zgodnie z tradycją, w październiku ogłaszane jest nazwisko **laureata Nagrody Nobla** w dziedzinie literatury.

Nobelmuseum (Muzeum Nobla)

Stortorget – tel.: 534 818 00 – www.nobel-museum.se – VI–VIII: codz. 10.00–20.00; pozostała część roku: wt. 11.00–20.00, śr.–nd. 11.00–17.00 – zamkn. w pn. – 100 SEK (dzieci i młodzież do 18. roku życia – wstęp wolny).

Muzeum Nobla poświęcone zostało Nagrodom Nobla (zob. ramka, s. 50) przyznawanym w Szwecji (fizyka, chemia, medycyna, literatura – pokojowa

Nagroda Nobla wręczana jest w Norwegii). Nagroda w dziedzinie ekonomii zwana jest „falszywym Noblem”, ponieważ funduje ją Bank Szwecji „na pamiątkę Alfreda Nobla”. Muzeum prezentuje sylwetki wszystkich laureatów nagrody, których podobizny zdobią sufit. Ekspozycje są często zmieniane. **Bistro Nobel** serwuje obiady od 11.00 do 14.00.

Nowe centrum noblowskie ma zostać otwarte w 2018 r. na Blasieholmen, za gmachem Muzeum Narodowego.

Köpmangatan (Ulica Kupiecka)

Köpmangatan, wypełniona sklepami z antykami, wyrobami designerskimi i starzyzną, jest najstarszą ulicą, której nazwa pojawia się w oficjalnych dokumentach (1323). Przed wiekami stanowiła ona główną arterię łączącą położony na wschodzie plac rybny (gdzie rozładowywano z łodzi złowione ryby) ze Stortorget (rynkem), który był kupieckim sercem miasta.

Brända tomten

Po pożarze, który pod koniec lat 30. XVIII w. strawił część tutejszych domów, wytyczono nowy plac, na którym dziś mogą zawracać samochody. Nazwa Brända Tomten oznacza dosłownie „spalone miejsce”. Wspaniały trójkątny plac jest idealnym zakątkiem na odpoczynek w zwiedzaniu – strudzeni turyści mogą przysiąść na jednej z ławek stojących na wprost sklepu ze starymi zabawkami.

Köpmantorget (Plac Kupiecki)

Wschodnia brama miejska została zburzona w 1685 r. Nad placem, od którego odchodzą liczne uliczki, góruje wykonana z brązu kopia (1912) pomnika św. Jerzego walczącego ze smokiem (oryginał można zobaczyć w katedrze).

Österlånggatan (Wschodnia Długa Ulica)★

Położone za pierwszymi murami obronnymi ulice Österlånggatan oraz Västerlånggatan wyznaczały granice miasta, którego zarys początkowo przypominał

kształt serca. Österlånggatan była kiedyś połączona z portem wąskimi uliczkami i zaułkami, na których roiło się od marynarzy i pracowników doków odwiedzających pobliskie gospody, tawerny i sklepy z towarami dla marynarzy. Obecnie natomiast jest ładną ulicą handlową, otoczoną sklepami z wyrobami garncarskimi, butikami odzieżowymi i galeriami.

Pod nr. 51 zachowała się najstarsza i najsłynniejsza szwedzka tawerna, **Den Gyldene Freden** (tj. Złoty Pokój, zob. s. 99), która otworzyła swe podwoje w 1721 r., kiedy traktat pokojowy zawarty między Szwecją i Rosją położył kres wojnom toczonej przez Karola XII. Od XVIII w. lokal cieszy się popularnością wśród poetów. W 1919 r. kupił go malarz Anders Zorn, po czym podarował Akademii Szwedzkiej, która organizuje tu tradycyjne czwartkowe kolacje.

Järntorget (Plac Żelaza)

Na chodniku we wschodniej części placu, tyłem do budynku, w którym w latach 1680–1906 mieściła się siedziba Banku Szwecji i zarazem najstarszego banku narodowego na świecie, stoi pomnik poety **Everta Taube'a** (1890–1976). Na placu, na którym spytują się dwie główne ulice Starego Miasta, do 1622 r. ważono żelazo.

Västerlånggatan (Zachodnia Długa Ulica)

Ta gwarna dziś ulica wypełniona sklepami jest zachodnim odpowiednikiem Österlånggatan. Pod nr. 81, na wąskiej uliczce ze stromymi stopniami, **Mårten Trotzigs gränd**, widoczna jest różnica poziomów między równiną Stadsholmen a brzegami jeziora Melar. W szwedzkiej wersji gry planszowej Monopoly jest to jedna z dwóch najtańszych ulic w Sztokholmie. Olof Palme, socjaldemokratyczny premier zamordowany w 1986 r., mieszkał tu pod nr. 31, skąd w dniu swojej tragicznej śmierci wyszedł wieczorem do kina (zob. s. 38).

Tyska brinken (Niemieckie Wzgórze)

Nazwa „Niemieckie Wzgórze”, tak jak nazwy ulic w pobliżu niemieckiego kościoła, przypominają o wpływach germańskich w mieście w okresie potęgi Hanzy (od XII do XVII w.).

Tyska kyrkan (Kościół Niemiecki)★

tel.: 411 11 88 (9.00–12.00) – V–IX: 12.00–16.00; pozostała część roku: weekendy 12.00–16.00.

W 1565 r. finlandzka mniejszość otrzymała od władz miasta budynek, w którym niegdyś mieściły się siedziby niemieckich spółek. Z czasem powiększyła go i przekształciła w kościół, z którego w przyszłości mieli wspólnie korzystać Finlandczycy i Niemcy. W 1601 r., po usunięciu tych pierwszych, świątynię nazwano Kościołem Niemieckim, a jego patronką uczyniono **św. Gertrudę**, opiekunkę podróżników, kupców i żeglarzy. Bogata dekoracja wnętrza pochodzi właśnie z tego okresu. Wykonana z hebanu **ambona** (1660), podtrzymywana przez klęczącego anioła, została ozdobiona alabastrowymi wizerunkami kilku apostołów. Trybuna królewska, umieszczona w rogu, ozdobiona aniołami, dekoracjami i złoceniami, została zaprojektowana przez Nikodema Tessina (starszego), który należał do parafii.

© Katarzyna / Fotobank.com

Witraż w Kościele Niemieckim

Riddarhuset

Prästgatan (Ulica Księdza)

Długa i spokojna ulica Księdza – nazwana tak, bo mieszkało przy niej kilku duchownych – zachowała do dzisiaj swój średniowieczny charakter. Belki wystające ze szczytów służyły kiedyś do wciągania sprawunków do mieszkań, a towarów na strychy, gdzie je składowano.

W przeszłości północna część ulicy zwana była „piekielną uliczką” ze względu na sprofanowany cmentarz niedaleko katedry lub też z powodu mieszczącego się w pobliżu mieszkania kata.

Bondeska palatset (Pałac Bondego)

Pałac, zaprojektowany w latach 1662–73 przez Jeana de la Vallée'a i Nikodema Tessina (starszego), inspirowany francuskim stylem renesansowym i barokowym, miał być rezydencją wielkiego skarbnika królewskiego Gustawa Bondego, który zmarł w 1667 r. Od XVIII w. budynek był siedzibą różnych urzędów, a od 1949 r. w jego wnętrzach mieści się Sąd Najwyższy. Jest to jeden z najważniejszych zabytków architektonicznych pochodzących z czasów, kiedy Szwecja była wielką potęgą.

Riddarhuset (Dom Szlachty) ★

Riddarhusorget 10 – ☎ Gamla Stan – tel.: 723 3990 – www.riddarhuset.se – pn.–pt. 11.30–12.30 – zamkn. w weekendy i święta – 50 SEK (studenci 25 SEK).

Elegancki Dom Szlachty, zwany również **Domem Rycerstwa**, z dwoma pawilonami nad brzegiem, jest uznawany za jeden z najpiękniejszych budynków w Sztokholmie. Budowla powstała na zamówienie szlachty w latach 1641–74, w stylu barokowym, na podstawie projektów kilku architektów, w tym Simona i Jeana de la Vallée'ów. Riddarhuset, który był miejscem regularnych spotkań arystokracji tworzącej jeden z czterech stanów rządzących państwem, nadal należy do szwedzkiej szlachty. Budowla z białoczerwonej cegły jest ozdobiona wspaniałymi pilastrami z szarego piaskowca, frontonami i girlandami przedstawiającymi owoce, a linie i barwy elementów dekoracyjnych współgrają z kształtem miedzianego dachu, który z biegiem lat nabrał zielonego koloru.

Wielka Sala, której ściany pokryte są 2326 herbami szwedzkiej arystokracji i nad którą góruje *Szwedzka Matka* (*Moder Svea*, malowidło z 1675 r. wykonane przez Davida Klöckera Ehrenstrahla), tworzy fascynujące tło dla **koncertów** odbywających się tu w letnie wieczory.

Pałac Królewski

Pałac Królewski, okazała oficjalna rezydencja króla Szwecji pełniąca funkcje reprezentacyjne, jest jednym z największych europejskich zamków. Budowla mieszcząca 608 sal, usytuowanych na siedmiu piętrach, przypomina prawdziwy ul, w którym pracuje prawie 200 osób. Olśniewające wnętrza pałacu są udostępnione dla zwiedzających.

Usytuowanie

Dojazd: ☎ Gamla Stan. Autobusy linii 2, 3, 43, 55, 59, 76 (plan dzielnicy s. 52, mapa okładkowa D5).

Warto wiedzieć: Pałac najpiękniej wygląda o poranku. Warto zwiedzić sale reprezentacyjne z XVIII i XIX w.

Tło historyczne

Pierwszy zamek królewski w Sztokholmie, zwany **Tre Kronor (zamek Trzech Koron)**, powstał wokół wieży obronnej wzniesionej ok. 1200 r., a za czasów Gustawa Wazy był już doskonale ufortyfikowaną twierdzą. Za panowania następcy Gustawa I – Jerzego III, budowla została wzbogacona o wspaniałe fasady w stylu renesansowym. Trzy pokolenia **rodu Tessinów**, ściśle związanego z dziejami Pałacu Królewskiego, odegrały istotną rolę w rozwoju sztuki i architektury. **Nikodem Tessin (starszy)** (1615–81) w latach 60. XVII w. wykonał projekty i szkice całkiem nowego budynku. Jednak to jego syn, **Nikodem Tessin (młodszy)** (1654–1728), pozostający pod ogromnym wpływem klasycznej architektury Rzymu, przeprowadził rekonstrukcję północnego skrzydła zamku w stylu rzymskiego baroku. Śmierć Karola XI w 1697 r. zbiegła się w czasie z pożarem, który doszczętnie strawił stary zamek. Z pożogi ocalało jedynie północne skrzydło, które stało się zalążkiem nowego pałacu, zaprojektowanego w stylu włoskiego renesansu i rzymskiego baroku. Prace, które rozpoczęto w czasie udziału Karola XII w wielkiej wojnie północnej, zostały zakończone dopiero w 1754 r. **Carl Gustaf Tessin** (1695–1770) kontynuował dzieło ojca i nadzorował zakończenie budowy. W praktyce jednak pracami kierował **Carl Hårleman** (1700–53), który wcielił w życie założenia pierwotnego projektu.

Rodzina królewska przeprowadziła się do nowej rezydencji w 1754 r., choć prace związane z dekoracją wnętrz trwały aż do lat 70. XVIII w. Obecnie król i królowa mają swoje gabinety w Pałacu Królewskim, w którym regularnie odbywają się oficjalne uroczystości.

Pałac Królewski nocą

Zmiana warty przed Pałacem Królewskim

Wygląd zewnętrzny

Pałac przypomina swym kształtem ogromny czworokąt, a tworzące go budynki rozmieszczone są wokół wybrukowanego środkowego dziedzińca. Dwa skrzydła zamykające taras ciągną się na wschód, w stronę brzegu rzeki.

Zmiana warty (pn.–sb. o 12.00, nd. i święta o 13.10) odbywa się na tle półkolistej dziedzińca przed zachodnią fasadą. Główną fasadę (północną), zwróconą w kierunku rzeki, poprzedzają dwie monumentalne rampy.

Zwiedzanie

tel.: 402 60 00 – www.kungahuset.se – poł. V–poł. IX: codz. 10.00–17.00; pozostała część roku: wt.–nd. 10.00–16.00 – możliwość zwiedzania z przewodnikiem w języku angielskim – zamkn. przez 3 ostatnie tygodnie I i w święta – apartamenty królewskie, Skarbiec, Muzeum Zamku (+ Muzeum Starożytności latem) – 150 SEK (dzieci i młodzież w wieku 7–18 lat i studenci 75 SEK, dzieci do 7. roku życia wstęp wolny) – udogodnienia dla niepełnosprawnych.

Representations våningarn (Apartamenty królewskie) ★★

Wejście przez zachodni łuk (Västra Valvet) – sale mogą być w całości lub częściowo zamknięte dla zwiedzających w czasie oficjalnych uroczystości.

Apartamenty reprezentacyjne (2. piętro północnego skrzydła), ozdobione ok. 1690 r. przez cenionych francuskich artystów wg rysunków Nikodema Tessina (młodsze), są najstarszymi salami w pałacu. Galeria Karola XI jest okazałym wnętrzem, w którym organizowane są oficjalne bankiety poprzedzające bale wydawane we wspaniałej sali znanej pod nazwą Białe Morze. Dekoracje w stylu rokoka zdobiące komnatę reprezentacyjną Gustawa III zostały wykonane przez **Jeana Erica Rehna**.

Carl Hårleman zaprojektował **apartamenty Bernadotte** (1. piętro północnego skrzydła). W sali kolumnowej wręczane są ordery, a uroczystości związane z nominacją nowych ambasadorów odbywają się w ośmiobocznym gabinecie położonym we wschodniej części, w jednej z najpiękniejszych sal w stylu rokoka.

Apartamenty gościnne (zachodnie skrzydło) także zostały zaprojektowane przez Jeana Erica Rehna. Prace prowadzono w latach 1760–70, a dekoracje najważniejszych pomieszczeń ilustrują zmieniające się mody, np. klasycyzm typowy dla okresu panowania Gustawa zajął miejsce francuskiego stylu rokoka, który dominuje w głównej sypialni.

Tre Kronor Museum (Muzeum Zamku Trzech Koron)

Wejście przez północne skrzydło, naprzeciwko mostu Norrbrö.

Muzeum zajmuje dolne piętra północnego skrzydła, w których można podziwiać pozostałości starego zamku. Pożar, jaki wybuchł w 1697 r., zniszczył tę część budowli w niewielkim stopniu.

Gustav III:s Antikmuseum (Muzeum Starożytności Gustawa III)

Wejście przez północne skrzydło – poł. V–poł. IX: 10.00–17.00.

W dwóch długich galeriach prezentowane jest 200 antycznych rzeźb, z których większość została zakupiona przez króla Gustawa III w czasie jego podróży do Włoch. Muzeum, powstałe ponad 200 lat temu, należy do jednych z najstarszych w Europie. Jego najcenniejszym eksponatem jest *Endymion*, który musiał budzić zachwyt już w poprzednich stuleciach.

Slottskyrkan (Kaplica królewska)

Wejście przez południowy łuk (Södra Valvet) – poł. V–poł. IX: 10.00–17.00; przez cały rok: nd. 11.00 (nabożeństwo).

Kaplica, wybudowana pierwotnie w stylu barokowym, została ozdobiona w stylu rokoka przez Carla Hårlemana w 1754 r., w znacznej części na podstawie rysunków Tessina (młodsze).

Rikssalen (Sala Tronowa)

Wejście przez południowy łuk (Södra Valvet).

To harmonijne wnętrze łączy w sobie surowość klasycyzmu Tessina z delikatnością stylu rokoka Hårlemana.

Srebrny tron królowej Krystyny, wykonany na koronację w 1650 r., jest jednym z niewielu przykładów mebli wykonanych z tego kruszcu.

Skattkammaren (Skarbiec) ★★

Wejście przez południowy łuk (Södra Valvet).

W sali zgromadzono szwedzkie regalia. Są to: wspaniała korona, berło, jabłko królewskie i klucz, uznawane za najważniejsze symbole państwa, a pochodzące jeszcze z czasów koronacji króla Eryka XIV w 1561 r. Na przestrzeni wieków w skarbcu umieszczano kolejne cenne przedmioty; najpóźniej złożonym klejnotem była korona książęca pochodząca z 1902 r. Obecnie korony są umieszczane jako symbol po obu stronach królewskiej pary w czasie niektórych oficjalnych uroczystości.

Fragment fasady Pałacu Królewskiego

Sztokholm

Udany
Weekend

Ruszajcie w świat z przewodnikami Michelin!

Zapraszamy w podróż po najwspanialszych regionach świata.

W trzech częściach przewodnika z serii „Udany Weekend” znajdziecie niezbędne informacje o celu Waszej podróży:

- informacje praktyczne – przydatne przed i w trakcie podróży
- zaproszenie do podróży – część prezentująca informacje geograficzno-historyczne i kulturowe
- dzielnice i zabytki – rozdział proponujący trasy zwiedzania danego miasta i opisujący interesujące miejsca

Gwiazdki (tradycyjny system oceny atrakcji turystycznych)

- ★★★ zobacz koniecznie
- ★★ warto odwiedzić
- ★ godne uwagi

Precyzyjne **mapy**

- ogólny plan miasta
- plany dzielnic
- mapy okolic miasta

Nr katalogowy: 15849

Księgarnia internetowa:
<http://bezdroza.pl>

Zamówienia telefoniczne:
tel.: 0 801 339900
kom.: 0 601 339900

Zaplanuj trasę podróży
z serwisem
www.ViaMichelin.com

Cena 19,90 zł

ISBN 978-83-246-8619-3

9 788324 686193 >

PROGRAM PARTNERSKI

GRUPY WYDAWNICZEJ HELION

1. ZAREJESTRUJ SIĘ
2. PREZENTUJ KSIĄŻKI
3. ZBIERAJ PROWIZJĘ

Zmień swoją stronę WWW
w działający bankomat!

Dowiedz się więcej i dołącz już dzisiaj!

<http://program-partnerski.helion.pl>

GRUPA WYDAWNICZA
Helion SA